

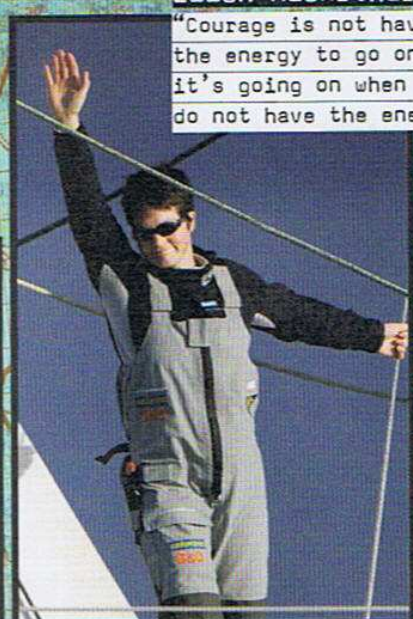
Alleen op de 6 legendarische solozeilers

DOOR MICHEL VAN STRATEN

Ellen MacArthur

"Courage is not having the energy to go on, it's going on when you do not have the energy"

Chay Blyth

"We hebben avontuur nodig"

Joshua Slocum

"Ik nam deel aan een avontuur, waarvan ik de betekenis heel goed begreep"

Bernard Moitessier

"Een niet te beschrijven gevoel van genade"

Sir Francis Chichester

"Any damn fool can navigate the world sober. It takes a really good sailor to do it drunk"

Robin Knox-Johnston

"Tien maanden eenzame opsluiting met dwangarbeid"

wereldzeeën

'JONGSTE SOLOZEILER TER WERELD!', JUICHT DE WEBSITE VAN LAURA DEKKER. HAAR RECORDREIS ROND DE WERELD IS NU AL LEGENDARISCH, EN DAT IS OPMERKELIJK VOOR IETS WAT NOG MOET BEGINNEN. TERWIJL DE MEDIA NOG EVEN DOORBUITELT OVER DE DOOR LAURA VOORGENOMEN ZEILTOCHT, CONCENTREERT SALT ZICH OP WERELDOMZEILINGEN DIE WERKELIJK VOLBRACHT ZIJN. DIT ZIJN DE PIONIERS EN HUN STOERE VERHALEN.

1. Joshua Slocum

De Amerikaanse kapitein Joshua Slocum, die het getal 13 als zijn geluksgetal beschouwt, is de eerste mens die erin slaagt om de wereld rond te varen in zijn eentje. De aanloop naar zijn legendarische soloreis lijkt overigens meer in lijn met de reputatie van het ongeluksgetal 13: zijn eerste vrouw overlijdt, de zeilreis met zijn tweede vrouw en kinderen ontaardt in ziekte, muerij en zelfs stranding. Van een oude kennis krijgt hij een schip, vergezeld van de opmerking 'het moet wat opgeknapt worden'. Dat is een understatement: gedurende 13 (!) maanden velts Slocum eigenhandig bomen, buigt hout, en herbouwt met zijn blote handen de *Spray*. Iemand die dat kan, is in staat om grote uitdagingen te overwinnen, zou je denken, en dat zal ook blijken. Slocum vertrekt in 1895 voor het eerste deel van zijn monumentale reis, de Atlantische oversteek.

Na Gibraltar bereikt te hebben, is zijn plan om de Middellandse Zee op te varen. Dat wordt gedwarsboomd door een angstige ontmoeting op zee met een Moors piratenschip, dat zo dichtbij komt 'dat ik het bosje haar kon zien op de hoofden van de bemanning - waarmee, zoals men zegt, Mohammed die schurken optrekt naar de hemel', aldus Slocum. Hij ontsnapt, besluit de oceaan weer over te steken en zeilt westwaarts in drie jaar de wereld rond. Tijdens die epische reis moet hij wel weerstand bieden aan vele stormen, striemende hagelbuien, piraten en overvallers (die hij van het dek van zijn boot weert door er spijkers over uit te strooien) en vijandige golven, maar zal later schrijven over die periode: 'In die dagen kwam er een gevoel van ontzag over me. Ik nam deel aan een avontuur, waarvan ik de betekenis heel goed begreep.'

2. Sir Francis Chichester

Het avontuur dat de Brit Francis Chichester in 1966 aangaat is zeker geïnspireerd door Slocum. Maar omdat Chichester immers niet meer de eerste kan zijn die de wereld omzeilt, verzint hij wat anders: een wedstrijd rond de wereld tegen de grote theeclipper *Cutty Sark*. David tegen Goliath. Chichester vaart zijn zeilboot *Gipsy Moth IV* in 107 dagen van Plymouth naar Sydney, doet daar de nodige reparaties en proviandering - waaronder heel veel gin -, en zeilt in nog eens 117 dagen door naar opnieuw Plymouth. Hij vestigt daarmee twee snelheidsrecords als solozeiler. De veel grotere *Cutty Sark* is weliswaar sneller, maar die vormt toch voornamelijk het decor voor Chichester's eenmansprestatie, die hij overigens uitvoert op pensioengerechtigde leeftijd. Chichester weet zijn reis dus mooi in te kleden, geeft tijdens zijn tocht berichten over zijn voortgang door via de radio, wordt vanuit een helikopter gefotografeerd tijdens zijn spectaculaire ronding van Kaap Hoorn, en verandert bij thuiskomst in een ridder door toedoen van de koningin. Dit spectaculaire theater vermaakt publiek en sponsors, twee partijen die daarna onlosmakelijk en blijvend hun rol zullen blijven spelen in grote zeilavonturen.

3. Robin Knox-Johnston

Een jaar nadat Sir Francis Chichester weer vaste wal onder de voeten heeft, is het startsein van de Golden Globe Race. Een nieuw element doet zijn intrede, want het moet allemaal nog spectaculairder en bijzonderder (lees: moeilijker) dan de reizen van Slocum en Chichester. Waarom nog onderweg stoppen, als je eenmaal op gang bent? De *Golden Globe Race* is dan ook de eerste non-stop solo zeilwedstrijd rond de wereld.

Er vertrekken negen jachten. Vijf hiervan lukt het niet om Kaap Hoorn te ronden, één jacht slaat lek, een ander wordt later onbemand teruggevonden op de Atlantisch Oceaan. Alleen de Engelsman Robin Knox-Johnston slaagt erin om na 313 dagen de finishlijn te passeren. Niet helemaal ongeschonden, maar wel levend. Misschien had hij zijn leergeld al veel eerder betaald: zijn op vierjarige leeftijd van sinaasappelkistjes zelf gebouwd vlot en zijn zes jaar later eigenhandig gefabriceerde kano zonken beiden direct bij tewaterlating. Het lukt hem zowaar om de monsterlijk zware reis te volbrengen - en te winnen - in een zwaar toerjacht, de *Suhaili*. Door omstandigheden moet hij het doen met dit relatief trage schip, dat wel als voordeel heeft dat het sterk en betrouwbaar is. Ook Knox-Johnston wordt na thuiskomst geridderd. Hij omschrijft de reis later als 'tien maanden eenzame opsluiting met dwangarbeid.'

4. Bernard Moitessier

Het tegenbeeld van de door een psychiater als 'pijnlijk normaal' omschreven Knox-Johnston is de Franse Bernard Moitessier. Hij neemt deel aan dezelfde *Golden Globe Race*, en onderscheidt zich op meerdere manieren van alle andere deelnemers. In de eerste plaats is er zijn filosofische instelling. Moitessier bereikt, alleen met de elementen, een 'niet te beschrijven gevoel van genade'. Dat je overigens ook een groot pragmaticus moet zijn als je succesvol grote zeilreizen wilt maken, zegt veel over de veelzijdigheid van de kleine Fransman.

Zijn uitstekende voorbereiding stelt hem in staat om de aardbol te ronden - en meer dan dat. Na het trotseren van de *Roaring Forties* en de *Screaming Fifties* - gebieden, genoemd naar hun breedtegraden, die berucht staan om hun nietsontziende stormen - komt hij voor de tweede maal op de Atlantische Oceaan ... en besluit er nog een rondje aan vast te plakken. Elk normaal mens zou snakken naar een huis dat stil staat, een douche en een bed, maar Moitessier wil niet aan land gaan, niet 'teruggaan naar nergens'. Hij is op zee gelukkig, vaart door naar Tahiti en rondt zodoende anderhalf keer de wereldbol, non-stop. Kan het nog veel gekker?

5. Chay Blyth

Dat het gekker kan bewijst Chay Blyth een paar jaar later. Blyth is op dat moment verre van een lichtgewicht, want hij heeft dan al een deelname aan de *Golden Globe Race* in zijn bagage. Onafgemaakt, weliswaar, nadat zijn polyester seriejacht een spectaculaire achterwaartse buiteling had gemaakt. Ook is hij nog eens de Atlantische Oceaan overgestoken – in een roeiboot. Blyth kan blijkbaar niet genoeg krijgen van levensgevaarlijke avonturen, want hij vat het plan op om niet de wind in de rug te krijgen – moeilijk en gevaarlijk genoeg in de *Roaring Forties* en de *Screaming Fifties* – maar wil er tegenin. Met een advies uit Alice in Wonderland in zijn hoofd, 'Begin bij het begin en ga door tot je aan het eind komt', doet hij wat hij zich heeft voorgenoemen.

Dit keer in een speciaal voor deze reis ontworpen en gebouwd stalen schip, volgestouwd met zo'n 700 blikken voedsel (en 240 flessen Guinness, al was het maar om een voorschot te nemen op opname in het latere gelijknamige recordboek). Hij breekt met zijn 292 dagen ook nog

het snelheidsrecord, en dat dus tegen de heersende windrichtingen in. 'We hebben avontuur nodig', besluit hij zijn boek met de veelzeggende titel *De onmogelijke reis*.

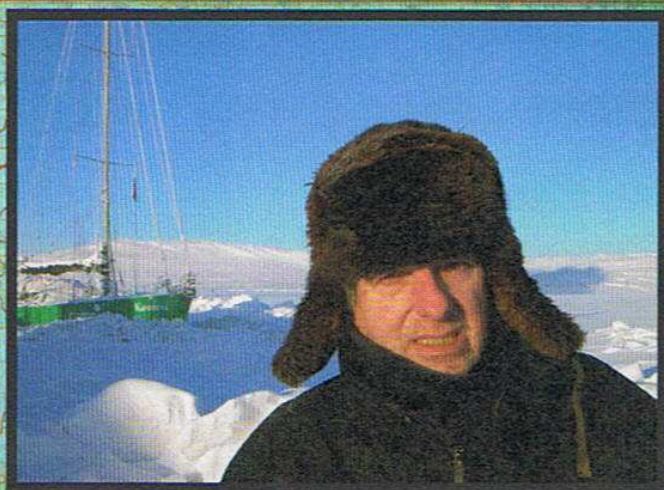
6. Ellen MacArthur

De Britse Ellen MacArthur ligt in haar meisjesjaren niet te zonnen. Zij woont in een container en spaart eetgeld uit, om te kunnen investeren in haar drie grote passies: zeilen, zeilen en zeilen. Ze omringt zich met onder anderen een racemanager, een meteoroloog en een chronobioloog, die haar leert haar slaap te regelen in dutjes van niet langer dan 20 minuten aan één stuk. (Chay Blyth presteerde het 30 jaar eerder om gewoon acht uur aaneengesloten te liggen slapen op de oceanen.) Ellen wordt in 1995 Zeiler van het Jaar, doet mee aan loodzware solowedstrijden en verovert heldenstatus met haar tweede plaats in de *Vendée Globe* rond de wereld in 2001. Zelfs de zeilgekke Fransen juichen haar toe bij binnenkomst, en dat is veelzeggend voor een Britse zeilster.

"Solo, soloër, soloost"

Henk de Velde is waarschijnlijk Nederlands bekendste solozeiler. Dat kan ook niet anders bij iemand die van zijn huidige reis alleen het vertrek had gepland, maar niet de aankomst. De Velde heeft al diverse wereldomzeilingen op zijn naam staan. Een aantal uitspraken uit zijn log vertelt veel over de man en zijn omgeving: 'Vastgebonden aan de helmstok zat ik vierenviertig uur te sturen.' 'Het dek werd eruit geslagen.' 'Je bent daar alleen. Je voelt je alleen.' 'Maanden daarna werd ik nog steeds wakker van het geluid van aanstormende waterbergen.' (bron: sailorsvoorsailors.nl).

Maar ook: 'Ik was ik. Een druppel van een regenbui, een druppel van de oceaan. Ik beminde de uitgestrektheid. Ik beminde de onzekerheid.' Wie dit begrijpt, begrijpt Henk, begrijpt solozeilers.

Meer leesvoer

- Alleen met de *Spray* de wereld rond Joshua Slocum
- *Gipsy Moth circles the World* Francis Chichester
- *A World of my own* Robin Knox-Johnston
- *The Long Way* Bernard Moitessier
- *De onmogelijke reis* Chay Blyth
- *Solo* Tania Aebi
- *Solo rond de wereld* Ellen MacArthur
- *Solozeilen* Nic Compton
- *Henk de Velde* heeft meerdere (zeil)boeken geschreven

Solo, maar niet alleen

- De dertienjarige **LAURA DEKKER** heeft haar zinnen gezet op het rondenvan de wereld als jongste solozeilster. Daarbij voelt ze niet alleen de wind in haar nek, maar ook concurrentie van andere ambitieuze jonge zeil(st)ers.
- De Amerikaanse **ZAC SUNDERLAND** (29-11-1991) arriveerde in juli 2009 in zijn thuishaven, na de wereld te hebben gerond. Hij was op dat moment 17 jaar en had bijna 400 dagen nodig voor zijn geslaagde recordpoging.
- **MIKE PERHAM** (16-03-1992) uit Groot-Brittannië zeilde een maand later over de virtuele finishlijn, was net iets jonger dan Zac, en heeft dus momenteel het record in handen als jongste solozeiler met een rondje wereld in zijn logboek.
- **JESSICA WATSON** (18-05-1993) wil met haar 16 jaar de prestaties van Sunderland en Perham overtreffen door ononderbroken zeilend de wereld te veroveren. De Australische was al gestart, maar botste (slapend) op een vrachtschip. Ze is nu bezig met een nieuwe poging.
- **ABBY SUNDERLAND** (16-10-1993), 'zus van', wil haar broers reis en die van haar huidige concurrente Jessica Watson overtreffen, door *non-stop unassisted* in 6 maanden de aardbol rond te zeilen.